వేషంవల్ల వచ్చిన దోషం

శ్రీ అయ్యగారి వెంకటసుబ్బారావు

ఆరోజు పరీక్షాఫలితాలు ప్రకటిస్తారని పుకార్లు వదంతి బయలు దేరింది. రావిచెట్టుక్రింద పెద్దమనుష్యుల లగాయతు, నీలాటిరేవు దాకా ప్రాకింది వార్త. ఆ వార్త మెల్లిగా మా యింటికి కూడా చేరింది. మా అమ్మ ఈమాట వినగానే దేముళ్లకి, దెయ్యాలకి వరసపెట్టి దండకం చదివినట్టు, మొక్కులు మొక్కేస్తోంది. మా అమ్మకి మా ఘాచారాలమీద నమ్మకెక్కువ. మనం గట్టిగా చదివి, బాగా వ్రాసినవాడు దేముడికి మొక్కినా ఫలిస్తుంది కాని, శుద్ధ తెల్ల కాగితం యిచ్చి దేవుడా నీదయ అంటే ఆయనేం చేస్తాడు? మానవయత్నాన్ని పూర్తిచేసి దైవయత్నం కోసం ప్రాకులాడాలికాని, పొయ్యిమీద ఎసరు పెట్టకుండా దేముడా నీదయ అంటే, భోజనం ఎక్కడనుంచి వస్తుంది?

మానాన్నగారు భోజనాలదగ్గర పరామర్శింపు. "ఏరా! పొరపాటునైనా వాడు నీ నెంబరు వేస్తాడా?" అని. ఏమో ఎవరు చెప్పగలరు? సంవత్సరం పొడుగునా కష్టపడి చదివాం అనుకున్నవి వచ్చాయి. జాగ్రత్తగా తెల్లకాగితాలన్నీ నల్లకాగితాలుగా మార్చాం. మరి ప్యాసౌతానో లేదో నాకే తెలియకచస్తూంటే మధ్యన వీళ్ళేమిటి? అనుకున్నా.

మానాన్నగారు అందరికన్నా ముందు భోంచేసి వెళ్లిపోయారు. నా భోజనమింకా తెమలలేదు. ఆలోచిస్తూ తింటున్నా. అసలు ప్యాసౌతానా లేదా? ఒక వేళ ప్యాసౌతే ఏమిటి చెయ్యడం? కాలేజీలో చేరడమా? లేక ఏగుమస్తా పనైనా చూసుకోడమా? బుర్రలో అనేక ఆలోచనలు గిర్రున తిరుగుతున్నాయ్. యింతలోకే మానాన్నగారొక పొలికేక పెట్టారు. "నీనెంబరెంతరా" అని. నాకు గుండె ఆగినంతపనైంది. నోటమాట పెగల్లేదు, ముచ్చెమటలూ పోసినై. ఎల్లాగోలాగ "గోడమీద వుంది" అనగల్గాను మహాప్రయత్నంమీద. చెయ్యికడుక్కొని బయటికివచ్చాను. మానాన్నగారు కళ్లద్దాలనైనా సరిగా పెట్టుకోకుండా పేపరంతా నా నెంబరుకోసం కలయచూస్తున్నారు. నేను నాన్నగారి దగ్గరకు వెళ్ళాను. నాకసలు నెంబర్లు కనిపించటల్లేదు.

పేపరంతా పచ్చగా కనిపిస్తోంది-ఒక్క అక్షరంకూడా కనిపించక కళ్ళు పెద్దవి చేసుకొని చూస్తున్నా. యింతలోకే వీపుమీద ఒక్క చరుపుతోటి కళ్లపొర వీడింది. "పాసయ్యావురా" అన్నారు నాన్న. నా ఒళ్లు జలదరించింది. ఆనందోత్సాహంతో అమ్మదగ్గరకు ఒక్కగంతులో వెళ్లాను. అమ్మ పొయ్యిదగ్గర కూర్చొని గారెలు వండుతోంది.

"అమ్మా!.. నే ప్యాసైనానే" అన్నాను. సంతోషంతో...అమ్మ యథాప్రకారంగా దండకం చదివి 'మొక్కులు తీర్చుకుంటా నాయనా' అని చెంపలు బాదుకొని, ఒక అరడజను గారెలు నాముందు పెట్టింది "తినరా బాబూ...తినూ" అంటూ ఆప్యాయంగా.

సాయంత్రం నాల్గుగంటలకి చల్లగాలి కని ఇస్త్రీబట్టలు వేసుకొని పరీక్ష ప్యాసైనాననే విజయగర్వంతో రోడ్డువెంట నడుస్తూండగా పాత స్నేహితులంతా చుట్టూ మూగారు. ఒకరి తరువాత ఒకరు విరామం లేకుండా కంగ్రాచ్యులేషన్స్ తెల్పారు. యింతలోకే ఒకమూలనుంచి "అన్ని కంగ్రాచ్యులేషన్స్ అయితే వాడికి అజీర్తిచేస్తుంది. నాకో రెండు పడెయ్యండిరా" అన్నది ఒక పరిచిత కంఠం. అందరి మొహాలు ఒక్కసారి అటు తిరిగాయి. పాపం!! పరీక్ష తప్పిన పాపారావు. మూడో ఏడుకూడా విద్యాశాఖాధికారికి వాడిమీద దయకల్గలేదు కాబోలు. వాడిని ప్యాసుచెయ్యలేదు. పాపారావుని ఓదారుస్తూ, వాడి పరీక్ష పోయినందుకు మావాళ్లంతా సానుభూతి తెల్పారు. అంతా కొంతసేపు పరీక్షాఫలితాలమీద చర్చించాము. పరీక్ష పోయినవాళ్లంతా సెకండు లిస్టు వస్తుందని ఆశిస్తున్నామన్నారు. ప్యాసైనవాళ్లంతా వారిమాటను కొట్టేసి సెకండులిస్టు రాదని వాదించారు. ఏది ఏలావున్నా నేను ప్యాసైనాననే ధీమాతో, విజయగర్వంతో వారు చర్చించే ప్రతి అంశాన్ని ఖండిస్తూ, దాన్ని సమర్థించుకుంటూ, వారందరికన్నా నాదే పైచెయ్యి అనిపించుకున్నా! పరీక్షాఫలితాలతో ప్రారంభమైన మా చర్చ, నేటి సినిమా యుగందాకా చర్చించి, ఆ తరువాత వూళ్లో సినిమాలమీద కొచ్చింది. స్నేహితులంతా సినిమాకి రమ్మని బలవంతపెట్టారు. కాని నేను వెళ్లలేదు. వాళ్లంతా నన్ను వదిలిన అనంతరం, మెల్లిగా యింటికి తిరుగుమొహం పట్టాను. ఇంటిదగ్గరకు వచ్చానో లేదో యింట్లో ఏదో పెద్దగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఏమిటా అని గోడప్రక్కన నిల్చొని వింటున్నా.

"వీల్లేదు ఏమైనాసరే వాడిని కాలేజీలో జేర్పించాల్సిందే" అంది అమ్మ.

"ఎక్కడ చావనే - ఎక్కడనుంచి తీసుకురాను డబ్బు - వెనకాలేమైనా ఎకరాలున్నాయా తెగనమ్మి కుర్రాడిని చదివించటానికి" అన్నారు నాన్న.

"చదువుకొనే వాళ్లందరికీ ఎకరాలున్నాయేమిటి? ఏదో స్కాలరుషిప్పో ఏదో యిస్తారుగా"

"ఈమాట నీకెవరు చెప్పారు?"

"పక్కింటి పరంధామయ్యగారి భార్య చెప్పింది. వాళ్లబ్బాయి అలాగే చదివి బి. ఏ. ప్యాసైనాడుట"

"సరే...వాళ్లకీ మనకీ సాటా! వాళ్లు ఆ స్కాలరుషిప్పుకోసం ఎంత డబ్బుఖర్చు పెట్టేరో నీకు తెలుసా?

"మనసుంటే మార్గం వుంటుంది. అసలు మీకు చదివించాలని లేదు అంతేగా..."

"నీ ధోరణి నీదేకాని, నామాట వినిపించుకోవు. తాహతుకు మించిన పనులుచేస్తే

★ వేషంవల్ల వచ్చిన దోషం ★

ఈ బ్రతుకుకూడా బ్రతకడం కష్టమే"

"మీయిష్టం...మీయిష్ట మొచ్చినట్లు చెయ్యండి నాకెందుకీ గంత ..ఏమాట చెప్పినా ఈమనిషితోయింతే" అంటూ మా అమ్మ అక్కడనుంచి లేచి వెళ్లిపోయింది. నాన్నగారు ఒక వేడి నిట్టూర్పు విడచి, "ఉస్" అనుకుంటూ నాదగ్గర కొచ్చారు.

"ఏరా! నీవుద్దేశమేమిటి" అన్నారు నన్ను చూసి. ఆ ప్రశ్న నన్నెందుకడిగారో నా కర్థంగాలేదు. దేనికి నా వుద్దేశ్యం? ఏ విషయంలో నావుద్దేశ్యం తెల్పాలో నా కర్థంగాక ఆయనమొహంలోకి ప్రశ్నార్థకంగా చూశాను.

"అది కాదురా కాలేజీలో చేర్తావా? లేక వుద్యోగమేదైనా చూసుకుంటావా" అన్నారు.

"మీయిష్టం" అన్నాను, భారమంతా ఆయనమీద వేస్తూ. అంతటితో ఆసంఘర్షణ ఆగిపోయింది. మా నాన్నగారు ఏమీ మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయారు. మా అమ్మ భోజనానికి రమ్మని పిలిచింది. భోజనాల వద్ద మా అమ్మ, నాన్న మూగవాళ్లలా కూరుకొన్నారు. అమ్మకుకోపం వచ్చిందని గ్రహించాను. ఇందాకటి సంభాషణ గుర్తుకొచ్చింది.

ఒక్కసారి ఒళ్ళు ఝలకరించింది. ఇంత బాధ, యింత కోపం, మా అమ్మకు నేను వ్యాసపటంమూలాన కల్గినందుకు నాకుకూడా బాధనిపించింది. ఆ సమయంలో బాధకల్గినా ఏమీ మాట్లాడకుండా బయటికి వచ్చాను. మా నాన్నగారుకూడా బయట చల్లగాలిలో కుర్చీ వేసుకొని పడుకొని దీర్ఘాలోచనలో పడిపోయారు.

ఈ విధవ పరీక్షాఫలితాలు ఈవాళ రాకపోయినా బావుండేదేమో! యింట్లో యిన్ని కలతలు, యింత తుఫాను లేపిన నా పరీక్షా ఫలితాన్ని తెగతిట్టుకున్నా - మా అమ్మతో ఎందుకీ తగాదా కోపం, అని అడుగుదామనుకున్నా కాని అడగలేకపోయాను. నాన్నగారితో మాట్లాడితే చీవాట్లు. ఇంట్లో కలతలేకుండా చెయ్యాలని నా అభిప్రాయం.

తెల్లవారింది. వాతావరణంలో ఏమార్పూ కనుపించలేదు. ఇంట్లో కార్యక్రమాలన్నీ మూగసంజ్ఞలతోనే సాగిపోతున్నాయి. ఈ మూగసంజ్ఞలు ఎంతకాలమో? నా కర్థంగాలేదు. కాఫీత్రాగి బయటికి వచ్చాను. ఏం చెయ్యాలో అగమ్యగోచరం - స్నేహితులు, అమ్మ అందరూ కలసి స్కాలరు షిప్పుకి అప్లై చెయ్యమంటున్నారు. అప్లై చేసినంతమాత్రాన అది వస్తుందా అని నేను. నాన్నగారు చెప్పింది సమంజసంగానే వుంది. ఆయన ఒక చిన్న గుమాస్తా. గవర్నమెంటువారిచ్చిన డిగ్రీ లోయర్ డివిజన్ క్లార్కు. ఇంత హోదాగల వ్యక్తియొక్క జీవితం ఏలా వుంటుందో, సంసారం ఏలా వుంటుందో నేను వ్రాయాలా! అందుచేత నాన్నగారు నెరవేరని ఆశలకోసం ప్రాకులాడితే నిరాశమాత్రమే మనకి మిగులుతుంది. అని అంటూండేవారు.

కాని అమ్మ వుద్దేశ్యం వేరు. పూరిగ చదువు చెప్పించే స్కాలరు షిప్పుండగా మనవాడు ఎందుకు చదవకూడదు. అనే పట్టుదలవాది ఆవిడ. కాని ఆ స్కాలరు షిప్పు సంపాదించటానికి ఎంత రికమెండేషన్ కావాలో ఎంతమందిదగ్గర చేతులు నలపాలో, ఎంతమందికి డబ్బు యివ్వాలో నాలుగుగోడలమధ్య కూర్చొని మాట్లాడే మా అమ్మకేం తెలుసు - ఆవిడ దేముళ్ళకి చెయ్యాలికి మొక్కులు మొక్కుతుంది. ఈవిధంగా యింట్లో ఒకరి వుద్దేశ్యాలతో ఒకరు ఏకీభవించకుండా, ఎవరికివారు స్వతంత్రభావాలతో వుంటున్నారు.

ఒకరోజున మా అమ్మ గబగబా నాదగ్గర కొచ్చి,

"ఈ బుష్ కోటు, ఈలాగు ఏలావున్నాయిరా?" అంది. ఆ దుస్తులకి మా అమ్మ కనీసం లేదంటే మూడుపదులు తగలేసి వుంటుందని బుర్రలో ఎస్టిమేట్ చేశాను. ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టి అమ్మ నాకు ఎందుకింత విలువైన దుస్తులు కుట్టించిందో నాకర్థంగాలేదు.

"యిప్పుడెందుకమ్మా యివి" అన్నాను. కొంచెం నిరసనగా.

"అదేమిటిరా అలా అంటావు. రేపు కాలేజీకి వెళ్లేటప్పుడు కొత్త మంచిబట్టలు కట్టుకోకపోతే ఎలాగ?" అంది.

అమ్మ నాకు తలంటిపోసి కొత్తబట్టలు కట్టుకోమని బలవంతంపెట్టింది. క్రొత్త బట్టలు కట్టుకొన్నాను. నాన్నగారికి నమస్కరించి రారా అంది అమ్మ. నాన్నగారి దగ్గరకువెళ్ళి నమస్కరించాను. ఆయన నన్ను ఆపాదమస్తకం పరికించి మొహం చిట్లించుకున్నారు అమ్మ నాదగ్గరకొచ్చి అయిదురూపాయలనోటు యిచ్చి కాలేజీకి వెళ్ళి అప్లికేషన్ ఫారము యిచ్చిరమ్మంది. అయిదురూపాయలు జేబులో పెట్టుకొని ఒక్క అడుగు వేశానో లేదో "అఛ్" ఒక్క తుమ్ము. ఇదేమి అపశకునంరా భగవంతుడా అనుకుంటూ బయలుదేరి వెళ్లాను.

అదంతా కొత్త వాతావరణం. అడుగు వేసినా అడుగు కదిపినా, ఏమౌతుందో భయం. ఎవరు ఎక్కడ వుంటారో తెలియని స్థలం. బుర్రగోక్కుంటూ మఱ్ఱి చెట్టునీడని నిల్చొని కాలేజీ భవనాలనీ, పరిసర ప్రాంతాలలో పూలతోటనీ పరికిస్తూ అక్కడ నిల్చొన్నా. యింతలో ఒక డతను వచ్చాడు,

"అగ్గిపెట్టె వుందాండి" అన్నాడు.

"లేదండీ, నాకు సిగరెట్లలవాటులేదండీ అన్నా సంభాషణపెంచి అతనిద్వారా కాలేజీ ఆనుపానులు తెలుసుకుందామని.

"నిజంగా అదృష్టవంతులండీ మీరు. మీరేం చదువుతున్నారు?" అన్నాడు.

అతిమూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రంలో అధికంగా చక్కెరపోవుట అతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు (Diabetes) ఇది యెంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే, దీని పాలబడినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నమౌతుంటారు. దీనికి డాక్టర్లు ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు. ఇన్జెక్షన్ల గుణము వున్నంతకాలం మూత్రం చక్కెర తాత్కాలికంగా నిలిచిపోతుంది. ఈజబ్బు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి తరచుగా చక్కెరతో మూత్రం బయలు వెడలటము. దురద మొదలైనవి ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాచపుండు, కురుపులు, కంటిపొర ఇతర చిక్కులు సంభవించును. వీనస్ ఛారమ్ ఆధునిక శాస్త్రంలో అద్భుతమైన చికిత్స. దీన్ని వాడటంవల్ల వేనవేలమంది మృత్యుముఖంనుండి బయటపడ్డారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రంలో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమూత్రం గూడ నివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలిక ఉస్తుంది. దీనికి పత్యం లేదు. ఇన్జెక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కరపత్రానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపుతాము.

50 బిళ్లల బుడ్డి ఖరీదు రు. 6-12-0 లు
ప్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము

వీనస్ రిసెర్చి లేబరేటరీ,
పోస్టుబాక్సు నం. 587, కలకత్తా (A. P. W)

"కొత్తగా కాలేజీలో చేరదామని వచ్చానండీ. ప్రిన్సిపాలుగారి ఆఫీసు ఏదండీ."

"ఆ ఎదురుగానున్న మేడ పైగదిలో వుంటారు కలుసుకొంటారా."

"మరేనండి. కలుసుకొని అప్లికేషన్ యిద్దామని. వస్తాను థాంక్స్" అని ప్రిన్సిపాలుగారి గదిదగ్గరకు వెళ్ళదామని మేడ మెట్లు ఎక్కుతున్నా. ఎదురుగుండా రక్షకభటుడు గుమ్మంకొస్తూ నన్ను అటకాయించాడు.

"ప్రిన్సిపాలుగారున్నారా?" అన్నాను.

"వున్నారు. అర్జంటు కాగితాలు మాస్తున్నారు. ఒక్క గంట ఆగాలి. మళ్లీ రండి" అన్నాడు బంట్రోతు. ఈ జాతి మనుష్యులని ఎలా వల్లో వేసుకోవాలో మామేష్టారు ఒకసారి చెప్పారు. నాకు తెలియకుండానే నా చేయి జేబులోకి వెళ్ళి ఒక కాగితంతో బయటికి వచ్చి బంట్రోతు చేతితో కలిసింది. వాడు అది చూసి, మందహాస వదనంతో, నాకేసి చూసి "వుండండీ లోపలికి వెళ్ళి అయ్యగారేమి చేస్తున్నారో చూసి వస్తా" నంటూ లోపళికి వెళ్లాడు. ఎంత నిగ్రహశక్తిగల మానవుడైనా డబ్బుకి దాసానుదాసుడు గదా! అని అనుకుంటూండగా బంట్రోతు వచ్చాడు.

"అయ్యగారు ఖాళీగా వున్నారు. ఇదే సమయం మీ పని అయిపోతుంది. తొందరగా వెళ్ళండి" అన్నాడు. నేను కంగారుగా లోపలికి వెళ్లి, వినయపూర్వకంగా ఒక నమస్కార బాణం విసిరేశాను. ఆయన మాట్లాడకుండా కళ్ళజోడు తీసి ప్రశ్నార్థకంగా నాకేసి చూశాడు. జవాబుగా నా కాగితం ఆయన ముందు పెట్టాను. ఆయన ఆ కాగితాన్ని తిరగాబోర్లావేసి, నావంక అదోమాదిరిగా తేరిపార చూశాడు. ఆయన నోటివెంట ఎటువంటిమాట బయటికివస్తుందో నని చెవులు రిక్కించుకొని వింటున్నాను. ఆయన "సరే వెళ్ళు" అన్నాడు.

"నేను. . . ." ఏదో అనబోయాను.

"సరే వెళ్ళవయ్యా చూస్తాం" అని కొంత విసుగ్గా అన్నాడు. నేను మళ్ళీ మాట్లాడకుండా, యింటికి తిరుగుమొహం పట్టాను. యిల్లు చేరుకున్నానో లేదో అమ్మ ఆత్రంతో "ఏరా, ఏమైంది" అని అడిగింది.

"చూస్తామన్నారే" అన్నాను.

"అంటే?" అంది అమ్మ.

"అంటే ఏమిటే చూస్తానంటే చూడ్డమే" అన్నాను. ఇంతలో నాన్నగారు టైపు చేసిన ఒక అప్లికేషన్ ఫారముతో నాదగ్గర కొచ్చారు. "దీని మీద సంతకం పెట్టు" అన్నారు నాన్న ఆజ్ఞాపూర్వకంగా. నేను ఆ అప్లికేషన్ శ్రీరాము మొదలు చివర తగించవలెనుదాకా చదివి సంతకం పెట్టి నాన్నగారి కిచ్చాను. నాన్నగారు ఆ కాగితం తీసుకొని కంగారుగా వెళ్ళిపోయారు. నాన్నగారు వెళ్ళిపోయేదాకా చూసి అమ్మ నాకేసి తిరిగి,

(54 వ పేజీ చూడండి)

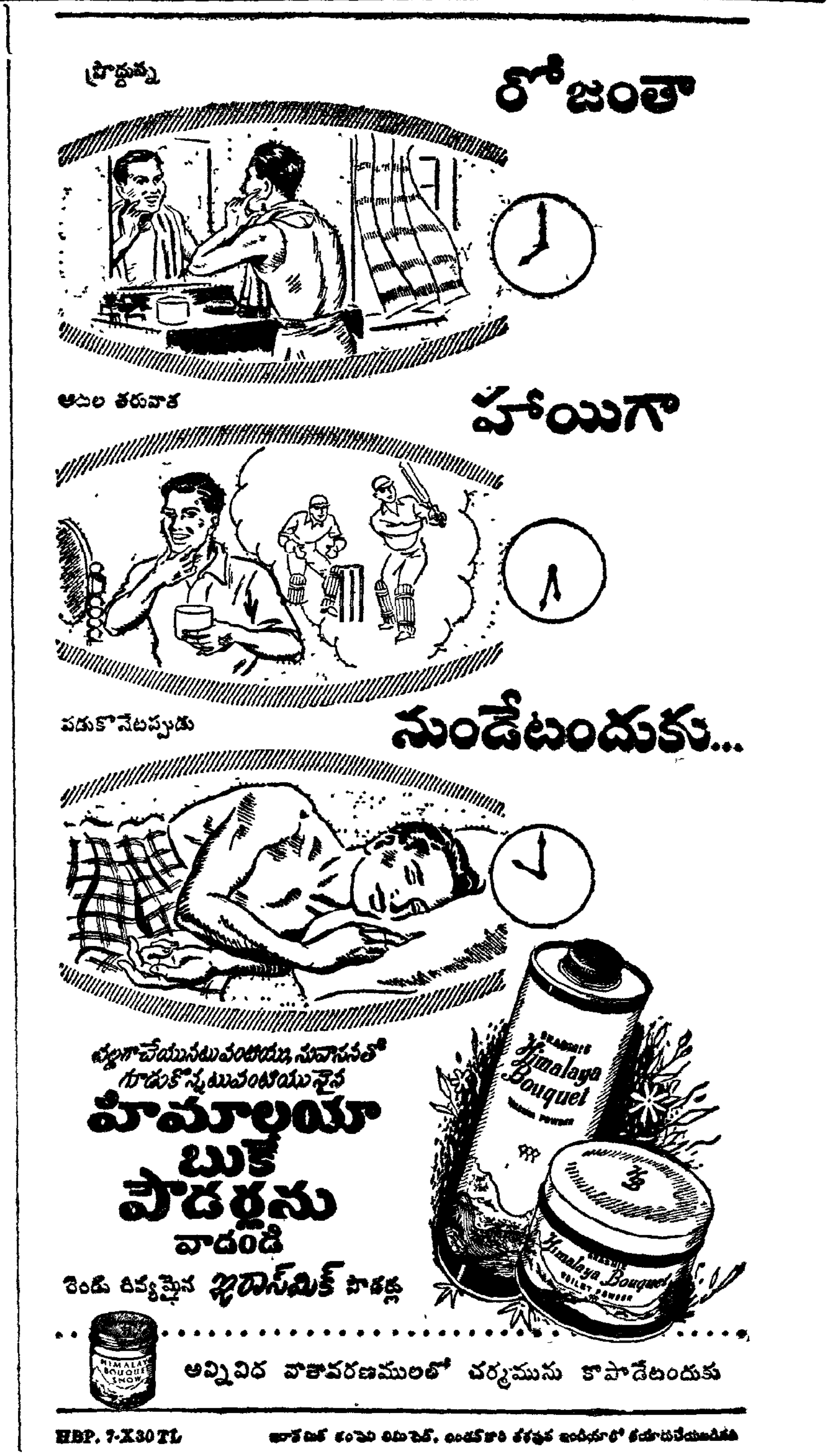

★ "వేషంవల్ల వచ్చిన దోషం" ★

(19 వ పేజీ తరువాయి)

"ఏమిటి రా మీ నాన్న అంత కంగా కంగా వున్నారు- ఏమిటి విశేషం?" అంది.

"ఏమీ లేదమ్మా పైప్రివేటుకం పెనీవాళ్ళకి ఏజెంట్లు కావాలిట. దానికి నాన్న గారు అప్లికేషన్ పెట్టించారు" అన్నా.

"హు..." అని నిట్టూర్పు విడచి" ఈ మనిషితో ఎప్పుడూ యింతే, ఆయనకి పూర్తిగా నిన్ను చదివించాలని లేదురా ఇదంతా నాకోసం అనుకుంటున్నారేమో!" అంటూ అమ్మ అక్కడనుంచి నిష్క్రమించింది. ఈలాగ యింట్లో విభిన్న దృక్పథాలతో సంఘర్షణలు పెచ్చు పెరుగుతున్నాయి. అమ్మమాట వినకపోతే అమ్మ కోపం - నాన్న గారి మాట వినకపోతే నాన్న గారికోపం - వీరిద్దరి మధ్య నేను నలిగిపోతున్నా - మానాన్న గారు రోజూ పోస్టాఫీసు చుట్టూ ప్రదక్షిణాలు చేస్తున్నారు. మా అమ్మ తెలిసివున్న కాలేజీ పుత్తాళ్ళందర్నీ స్కాలరుషిప్పు కోసం ఎన్‌క్వైర్ చేస్తూంది. నేను తటస్థ విధానం అవలంబించి ఏది వస్తే దానికి వెడదామని వూరుకొన్నా.

నాన్న గారు ఒక రోజున కంగారుగా నాదగ్గర కొచ్చారు. ఆయనను చూసేసరికి నాకు కంగారు పుట్టింది.

"ఒరేయ్! నువ్వు విజయవాడ వెళ్ళాలిరా" అన్నారు.

"ఎందుకు" అన్నా.

"మొన్న పెట్టిన అప్లికేషన్ కి యింటర్వ్యూ వచ్చిందిరా."

"అయితే ఏ రోజు వెళ్ళటం."

"ఈవాళే ఈ బండికి వెళ్ళిపో" అన్నారు. నేను అమ్మదగ్గరకు వెళ్ళి సంగతంతా చెప్పాను. అమ్మ ఈ మాటకు మూతి విరచింది. నాన్న గారి పట్టుదలమీద ప్రయాణమవక తప్పలేదు. అమ్మ కుట్టించిన కొత్త బట్టలు వేసుకొని నాన్న గారిదగ్గరకొచ్చాను. నన్ను తేరిపారచూసి "ఏపని చేసినా, మన తాహతుకు, మన హోదాకు సరిపోవాలిరా, కాని వేషభాషలతో ఆడంబరంగా వుంటే, ఆదరించేవారుండరు..." అనివుపన్యాసధోరణిలో మాట్లాడుతున్నారు నాన్న. నాన్న గారి వాక్యాలలోని అంతరార్థ మేమిటో నాకు అవగాహన కాలేదు. ఆయనవంక వెర్రిగా అలాగే చూస్తూ వుండిపోయాను. మళ్ళీ మా నాన్న అన్నారు.

"మన ప్రవర్తనలో, మన వేషంలో, మనం మాట్లాడే మాటల్లో ఎదటివారికి కరుణ, దయ కలిగేటట్లు చెయ్యాలి. అలా వున్న రోజున మనకీ ప్రపంచంలో ఒక స్థానం వుంటుంది."

"అంటే?"

"అంటే నీ వేషభాషలలో నువ్వొక ధనవంతుని బిడ్డవని, నిన్ను చూసిన ప్రతీవాడు అనుకొంటాడు. నిజంగా నువ్వొక ధనవంతుని కొడుకువేనా? పొట్టకోసం ఒళ్లు అమ్ముకొని పనిచేసే ఒక కష్టజీవివి. అటువంటి నీకు ఈ ఆడంబరమైన దుస్తులు ఎందుకు చెప్పు" అన్నారు. అంటే తొడుక్కొన్న సిల్కు బట్టలు మార్చెయ్యమని.

"అమ్మ చాకలిదానికి అన్ని బట్టలూ వేసేసింది అందుచేత..."

"పెట్టెలో చూడరా. ఏవో బట్టలుంటాయి" అన్నారు. నేను అక్కడ నుంచి యింట్లోకి వెళ్ళి పెట్టెలన్నీ వెతగ్గా వెతగ్గా- ఒక చిరిగిన లాగూ చొక్కా దొరికాయి అవి తీసుకు వెళ్ళి నాన్న గారికి చూపెట్టాను. నాన్న గారు దానికి చెయ్యించవలసిన క్రియలు (అతుకులు) చేయించి నాకిచ్చారు. ఆబట్టలు వేసుకొని, నా సర్టిఫికేట్లు తీసుకొని విజయవాడ వెళ్ళాను.

క్రొత్త ప్రాంతమగుటచే, మొట్టమొదట నాకేమి చెయ్యాలో తెలియలేదు. ఎక్కడికి వెళ్లాలో, ఏలా వెళ్ళాలో, అంతకన్నా తెలియదు. ఏంచెయ్యటంరా భగవంతుడా అని ఆలోచిస్తుండగా "రిక్షా కావాలా బాబూ" అంటూ రిక్షావాలా నా దగ్గరకొచ్చాడు. జేబులోని ఎడ్రసుతీసి వాడికి చదివిచెప్పి, 'తీసుకెడతావా! అన్నాను. వాడు రిక్షా ఎక్కించుకొని తీసుకువెడుతున్నాడు' ఏం ప్రశ్నలడుగుతారో, దానికేలా సమాధానం చెప్పి వారి ప్రాపకం సంపాదించుకోవాలో అని ఆలోచిస్తూండగా నాన్న గారిమాటలు నా హృదయాంతరాళంలో మారుమ్రోగాయి. దయ కలిగేటట్లు ప్రవర్తించాలన్నమాటలు అతురాలా పాటిద్దామని ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాను. రిక్షావాడు 'ఈ మేడే బాబూ' అన్నాడు. వాడి డబ్బుయిచ్చి లోపలికి వెడదామని బయలుదేరేను. అంతా సూట్లు, బూట్లు, హేట్లు, పెట్టుకొన్నవారే. నేనొక్కడనే దిష్టిబొమ్మలా, అతుకుల బొంతలు వేసుకొన్న వాడిలి. కొంత సిగ్గువేసింది. ఒకరి తరువాత ఒకరు ఆఫీసరుగారిదగ్గర కెడుతున్నారు. ఇంతలోనే నన్ను పిలిచారు. తడబడుతూన్న అడుగులతో ఆఫీసరుగారి గదిలోకి ప్రవేశించాను. ఆయన నన్ను తదేకదీక్షగా, ఆపాదమస్తకం పరికించి, మాట్లాడకుండా బెల్ కొట్టారు.

"సార్......" అని ఏదో కష్టం చెప్పకుందామనుకున్నా. యింతలోనే బంట్రోతు మూగసంజ్ఞతో బయటికి వెళ్ళమన్నాడు. ఎందుకు నాతో మాట్లాడలేదా అని ఆలోచిస్తూండగా, లోపలనుంచి మాటలు వినిపించాయ్.

"బాబూ ఆ వచ్చిన కుర్రాడితో మాట్లాడలేదేం?"

"వాడికన్నా బిచ్చగాడు మెరుగు. మనకి యిటువంటివాళ్లు పనికిరారు. చక్కటివేషం. యింపైన వాగ్ధాటి వుండి, జనబాహుళ్యాన్ని వల్లో వేసుకొనే శక్తి గల్గియుండాలికాని యిటువంటి బికార్లా మనకు కావలిసింది"

"అంతే లెండి బాబూ, మనిషినిమాస్తేనే అసహ్యమేస్తోంది"

అన్నమాటలు వినిపించాయ్. నాకు కాళ్లుచేతులు వణికాయ్. భూమి కదలిపోతూన్నట్లుంది. ఆ సమయంలో నాన్న గారిని తిట్టుకున్నా మంచి బట్టలు కట్టుకో వద్దన్నందుకు. బరువైన హృదయంతో నిరుద్యోగినసే నిరాశతో, అడుగులు లెక్కపెట్టుకుంటూ రైల్వేస్టేషను చేరుకున్నా. రైలు పొగలు క్రక్కుతూ, బయలుదేరడానికి సిద్ధంగావుంది. టికెట్టు కొనుక్కొని, కష్టాన్ని బండిలో చేరవేశా. రైలు విజయవాడ వదలిపెట్టేసింది. పచ్చటి పంటచేలల్లోంచి పైరుగాలి కిటికీగుండా వచ్చి కొంతబాధ నివారించినట్లయింది. గుడివాడస్టేషన్లో కొత్త కాఫీత్రాగుదామని దిగి బయలుదేరాను. ప్రిన్సిపాలుగారు ఆబండిలోనే వస్తున్నారు. వారిని చూడగానే నాకష్ట సుఖాలన్నీ వెళ్ళగ్రక్కుకొని, స్కాలరుషిప్పు యిమ్మని వేడుకొందామనుకున్నా. కాని నాదుస్తులు చూసేసరికి నాకే అసహ్యమేసింది. ఈ బికారి బట్టలతో ఒక వుద్యోగం పోగొట్టుకొన్నాను. మళ్ళీ వీటితో వెడితే దీనికి కూడా నీళ్ళు వదులుకోవలసి వస్తుందేమోనని మాట్లాడకుండా ఆలోచిస్తున్నా.

"అంతెందుకండీ, వంద ఎకరాలున్న ఆ సామీలక్కూడా ఈ రోజుల్లో స్కాలరుషిప్పులే! వున్నవి అయిదుసీట్లు, వచ్చిన అప్లికేషన్లు అయిదువందలు. యిందులో మళ్లీ రికమెన్ డేషన్లు. అబ్బబ్బా చస్తున్నామనుకోండి' అంటున్నారు ప్రిన్సిపాలుగారు.

"మీరు న్యాయదృష్టితో చూసి, బీద

గొళ్లెంలేని తలుపులు

(16-వ పేజీ తరువాయి)

కనిపించని నీడ మెల్లిగా జారుతూ, చప్పుడు కాకుండా, గడ్డివామ్మీంచి, కిందకి దిగింది. పెరటి తలుపు పైగొళ్లెం ఊడింది. మెల్లగా తోస్తే కిర్రున చప్పుడయింది. గదిలోదూరి పావుగంట పరామర్శచేసి, ఒక డబ్బా, మూటతో బయటికొచ్చింది. చంక నెత్తుకొని, నీడ యధాప్రకారం సాగిపొయ్యింది. తలుపుకమ్ముకలమీంచి, దిగిపోయింది. మళ్లీ కనిపించమన్నా కనిపించలేదు. తిన్నగా కూడెంలోకి, ఓ గుడిసెలోకి మాయమైంది నీడ.

నీడ పగలబడి నవ్వుతూ, "సచ్చిపొయ్యా ననుకో! ఎక్కడ లేసిపోతారో అని భయం! సిన్నపుడు మా నాన్న సెపుతుండే వాడులే! అనుపానులన్నీ బాగా తెలుసును గనక ఈలయింది. నేకపోతే సిక్కిపోనూ?"

"మొత్తానికి గజదొంగ మల్లన్నగాడి కూతురనిపించుకొన్నానన్నమాట. దొంగతనమైనా మీ బాబు కడుపు మాడినప్పుడే సేసేవోడట."

"డబ్బెంతుందో సెక్క సూడు – ఈ మూటలో గుడ్డలున్నట్టున్నై!"

నీడ తను కట్టుకున్న బట్టలు విప్పేసి, ఏదో కోక, రవికా సింగారించింది.

"దొంగ తాయారమ్మా!" అన్నాడు తలుపులు వికవిక నవ్వుతూ.

"ఛీ, ఛీ – సిగ్గు నేదు మొగోడివి!

వారికి మాత్రమే యివ్వండి" అన్నారు ప్రక్కాయన.

"నా వుద్దేశ్యం కూడా అదే. మొన్నొకుర్రాడు సిల్కుబట్టలు వేసుకొని ప్రాపర్టీ సర్టిఫికేటుతో నాదగ్గర కొచ్చాడు. వాడిని చూస్తే డబ్బు గలవాడిలా వున్నాడు. వాడి పేరు...రామారావు కొబోలు. వాడు వెళ్లగానే ఆ అప్లికేషను చిత్తుకాగితాలబుట్టలో వేశా. చూశారా..." అన్న మాటలు వినిపించాయ్. రెండు కార్యాలు ఈవిధంగా వేషంవల్ల దగ్ధమైపోయినందుకు చాలా బాధపడ్డాను. దేహాన్ని యింటికి చేరవేశాను.

జ్వరంతో వళ్ళు సలసలా కాగిపోతూంది. ఆ జ్వరంలో ఒళ్లు తెలియకుండా "వేషంవల్ల వచ్చిన దోషం" అని కలవరించానట. ఆ మాటలు అర్థంగాక అమ్మా, నాన్న మొహాలు చూసుకున్నారు. ★

సండి తిండానికే, తెచ్చేదేం నేదు గాని..."

తలుపులు జరజరలాడిస్తూ, జరీకండువా బయటికి తీశాడు మూటలోంచి.

* * *

తలుపులు ఏం ఎరగనట్టుగా, పొద్దుటే రెడ్డిగారింటికి వెళ్లాడు. అంతా లబో దిబో మంటున్నారు. రెడ్డి తలుపుల్ని పిలుస్తూ "అయ్యో ఎంత పనయిందో చూశావురా తలుపులూ! దొంగలు పడ్డార్రా"

తలుపులు నమ్మలేనట్టు విచారిస్తూ, "ఈ వూరోళ్లేనంటారా బాబా."

రెడ్డి నోరింత చేసుకొని, "ఏడిశారు! ఈ వూళ్లో యెదవలేం దొంగతనం చెయ్యగలర్రా! పై వూర్నుంచి దిగినోళ్లేరా."

తలుపులు బిత్తరపోయి చూస్తూ, "పోలీసోళ్ళకి రిపోర్టివ్వండి బాబా."

"ఏడిశావ్‌లే! ఆ దొంగవెధవ లెవరో నాకు తెలుసునులేరా నేనే రేపటికల్లా పట్టేసుకోను. ఈరాత్రి పూర్తిగా మేలుకొనేవుంటా. వొచ్చారంటే సచ్చారన్న మాట."

పోలీసులికి రిపోర్టిచ్చినా పని జరగదని చెపుతూ, "నీ పిచ్చిగాని, పాతికో పరకో అల్ని దొబ్బడమేంగాని, నాభం నేదురా" అన్నాడు.

తలుపులు అడుగుల్లో అడుగు లేసుకుంటూ సాగిపొయ్యాడు.

డబ్బాలో, వంద పైగావుంది. దాంతో ఓగేదెనీ, రెండుచిదుడు మేకల్నీ కొనేశాడు. మేక లీనితే, గేదె పెయ్యదూడ పెడితే, మేకలమంద తయారవుద్ది, గేదె నమ్మితే రొండొందలుదాకా వస్తాది. దేవుడు దయ సేసి, మంద మందలాగుండి, డబ్బు డబ్బులాగేవస్తే, ఓ ఆరెకరం భూమి, గొనుక్కొని ఎగసాయం మొదలెడితే...

తనకీ తాయారమ్మకీ కాలిమీద కాలేసుకొన్నా జరిగిపోతాది.

ఆలోచనలతో, ఇంటిగడప ఎక్కేసరికి, తాయారమ్మ పొయ్యిమీదికి కుండెక్కిస్తోంది.

ఇంటి ముంగిట ఏదో అరుపు వినిపించింది. ముందుకెళ్ళి చూసేసరికి పెద్దమేక నేలమీదపడి గిలగిల్లాడుతోంది. వాతం జబ్బు! అర్ధగంట తన్నుకు తన్నుకు కన్నుమూసింది తలుపులు ఎదరగుండా. తాయారమ్మ బయటికొచ్చి చూస్తూ, డబ్బంతా తగలెట్టి జబ్బుమేకలు కొన్నావేటి?" అంది.

"తెలిసింది కాదే! వొచ్చిం దొచ్చినట్టే పోయింది" అన్నాడు. కళ్లల్లోంచి కారుతోన్న కన్నీళ్ళు అపుకుంటూ.

వారంరోజులు గడిచాయో లేదో రెండో మేక కూడా దొమ్మవాతం వచ్చి చచ్చింది. తలుపులు లబో, దిబోమని మొత్తుకున్నాడు. "దొంగడబ్బు, దొంగడబ్బు నాగే పోతం దేవ్" అని కేకలేశాడు.

"సచ్చువాతం మేకలు కొనుక్కొచ్చి, తెగకురుతావేటి?" అంది తాయారమ్మ.

మేక చచ్చిన మర్నాడు—

పోలీసువాళ్లు, ఇంకా ఇద్దరో ముగ్గురో మనుషులు వచ్చారు—

అందులో ఒంగమీసా లతను, తలుపుల్ని పోలీసులికి చూపుతూ "ఇతనేనండి" అని చూపెట్టాడు. అందులో రెడ్డి తమ్ముడు "ఏం పన్లురా యిియ్య" అని కేకేశాడు.

తలుపులికి ముచ్చెమటలూ పోశాయి. తనూ పెళ్ళాం చేసిన దొంగతనం తెలిసిపోయింది. తను దొంగ! దొంగయిపోయాడు. నలుగురు నోళ్ళల్లో జావనానినట్టు నానిపోతాడు. మొహంమీద వుమ్మేసి, పెళ్లాన్నీ తననీ చావమోదుతారు. బేడీలేసి, బేడీలు! ...వెధవ లెంజ! దొంగలెంజ వద్దన్నా వెళ్లి వాళ్ళింట్లో డబ్బు దొబ్బుకొచ్చింది. దాని మూలాన...దాని మూలాన...తనకి అప్రతిష్ఠ! ఇలాంటోళ్ళంటే ... దాని రక్తం తాగితే దోసిళ్ళకొద్దీ... గజదొంగ కూతురు ... దాన్నెందుకు పెళ్లిచేసుకున్నాడు?

"నేనేం సెయ్యనేదు బాబయా అంతా అదేనండి"—తలుపులు బిక్కమొహం వేసి, అన్నాడు. పోలీసుల్లో పొడుగుపాటతను గద్దిస్తూ, "నోరుమూయ్! ఈ గేదెక్కడిది? ఎక్కడ కొన్నావ్"

"నాదేనండి బాబూ! సొంత డబ్బెట్టే కొన్నానండి సంతలో..."

"ఇది దొంగ గేది తెలుసా?"

"నాది దొంగడబ్బు కాదండి కష్టార్జితం. నేనూ, నా పెళ్ళాం కట్టబడి రెతిరింబగళ్లు సెవటోడ్చి, కొన్నాం బాబయా!"

వచ్చిన పెద్ద మనుషులు నోళ్లు బాగా తెరిచి, వికావిక నవ్వుతూ, "ఈ గేదె దొంగది. ఎవరో దొంగతనం చేసి తెస్తే నువ్వు కొన్నావన్నమాట. ఇప్పుడు తోలుకుపోతారు. అడ్డం పెట్టావో జైల్లోకి తోసేస్తారు" అన్నారు.

"నా డబ్బో బాబయ్యా"

"కష్టార్జిత మంటున్నావుగా. ఏటిలో పారేసినా, ఏటి కెదురీది వస్తుంది. భయపడకు"—

తలుపులు తన కళ్లెదురుగ్గానే, తోలుకు